

Hlavní výstupy kongresu a doporučení pro českou energetickou politiku

Ing. Jiří Jež, CSc.

World Energy Council

CONSEIL MONDIAL DE L'ENERGIE
Energy Committee of the Czech Republic

ENERGETICKÝ KOMITÉT ČR

V rámci Kongresu byly publikovány hlavní faktory, ovlivňující rozvoj energetiky:

- Do roku 2035 se očekává **růst světové spotřeby energie** o 30 – 55 %. V rozvojových zemích bude růst výraznější.
- Ve vyspělých zemích se očekává mírný růst nebo dokonce stagnace spotřeby primárních zdrojů energie díky úsporám energie a růstu účinnosti energetických přeměn.
- Do roku 2035 se očekává **růst světové spotřeby elektřiny** o 60 - 90 %, tj. téměř zdvojnásobení současné spotřeby.
- V nejbližších dekádách budou mít i nadále rozhodující úlohu fosilní energetické zdroje.
- **Nedostatek kapitálu** představuje daleko významnější riziko než omezené zásoby ropy, zemního plynu a uhlí.

Hlavní výstupy kongresu a doporučení pro českou energetickou politiku

Diskuse na Kongresu potvrdily, že **zajištění energie je ústředním problémem všech zemí**, protože dostupnost energií je základním předpokladem ekonomického růstu a prosperity.

Konečným globálním cílem musí být dosažení udržitelného rozvoje.

K růstu, který byl v oblasti zásobování energií dosažen v minulosti, je nutno zvládnout navíc tři problémy:

- Tím prvním je bezpečnost a spolehlivost zásobování.
- Druhým problémem je ochrana životního prostředí a boj proti změnám klimatu.
- Posledním problémem je nerovnost napříč zeměmi a národy. Udržitelnost zde mj. znamená také sociální rovnost.

Možná řešení:

Na straně spotřeby existují možná řešení udržitelného rozvoje především v oblasti podporování úspor energie. Je nutno se na ně zaměřit a investovat do nich.

Na straně výroby jsou k dispozici vyspělé a konkurenceschopné technologie. Pozornost by měla být věnována zejména:

- jaderným zdrojům 4. generace,
- zachycování a ukládání oxidů uhlíku,
- účinnější fotovoltaickým technologiím,
- akumulaci elektřiny,
- biopalivům druhé generace.

Přechod ke skutečně udržitelnému růstu v oblasti energetiky nebude snadný:

- **Bude nákladný** – „čisté“ technologie jsou podstatně nákladnější než ty tradiční.
- Transformace musí být **přijatelná pro všechny**.
- **Akce napomáhající sociálně slabým** budou významnou úlohou tvorby veřejné politiky. Sociální dopady, způsobené restrukturalizací ekonomiky, bude nutno udržet na minimální výši.

Hlavní výstupy kongresu a doporučení pro českou energetickou politiku

Globální ekonomická krize dokázala, že **neviditelná ruka trhu sama o sobě nevyřeší všechny existující problémy.**

Fundamentální výzvou pro zajištění energetické budoucnosti je řízení a regulace energetických odvětví, které mají dvě významné úrovně, národní a mezinárodní:

- Na národní úrovni je to kvalitní energetická politika.
- Na světové úrovni je to mezinárodní kooperace.

Ale:

Poruchy regulace se mohou vyskytovat a není snadné definovat, co je to správná a kvalitní energetická politika.

Je proto nutno **nalézt novou rovnováhu mezi trhem a regulací.**

Subjekty sektoru energetiky potřebují pro rozhodování dlouhodobý časový horizont.

Investice vyžadují periodu od 3 do 15 let; elektrárny, které se staví, však budou pracovat 30 až 60 let.

V sektoru energetiky je horizont 2030 až 2050 relevantnější než horizont do roku 2020.

Hlavní výstupy kongresu a doporučení pro českou energetickou politiku

Chování a zvyky všech sektorů společnosti by se také měly změnit. Zde by měly sehrát významnou úlohu nové normy a standardy.

Ceny by v energetice měly stimulovat investice, garantovat energetickou bezpečnost a podporovat úspory energie.

Některé inovace, jako např. inteligentní sítě a inteligentní domácnosti, by mohly být skutečným katalyzátorem změny energetického chování.

Tyto změny by naučily chápat cenu energetických zdrojů a vedly by k většímu úsilí o efektivnost a odpovědnost.

Udržitelný (energetický) rozvoj pro další existenci lidské společnosti není jen variantou, je nezbytností.

Více než kdy jindy bychom měli **spoléhat na spolupráci mezi všemi účastníky procesu udržitelného rozvoje** – vládami, podnikatelskou sférou, výzkumem i veřejností.

WEC může být hnací silou tohoto hnutí.

Kongres demonstroval možnost být katalyzátorem nových myšlenek a nových vizí.

HLAVNÍ NÁMĚTY KONGRESU, PODNĚTNÉ PRO ČESKOU ENERGETICKOU POLITIKU

- Byly vedeny diskuse o **vhodné struktuře primárních zdrojů energie.**

Na Kongresu nejednou zaznělo, že **optimální energetický mix musí vycházet z podmínek konkrétní země.** Tuto skutečnost je nutno respektovat i při **aktualizaci státní energetické koncepce.**

- **Optimální mix energie na úrovni primárních zdrojů i konečné spotřeby je základní podmínkou udržitelného rozvoje.**
- **Spotřeba elektřiny v nejbližší době poroste rychleji než spotřeba primárních zdrojů,** což je dáno očekávaným hospodářským rozvojem a očekávaným vyšším uplatněním elektřiny v některých sektorech spotřeby (klimatizace, doprava, informační a komunikační technologie apod.).

Hlavní výstupy kongresu a doporučení pro českou energetickou politiku

- Navzdory rostoucímu významu obnovitelných zdrojů **v blízké budoucnosti zůstane zachována úloha fosilních paliv**. V ČR se to týká především uhlí a zemního plynu, které by měly být i nadále využívány v racionálním rozsahu.
- Na Kongresu se prezentovaly **záměry mnoha zemí obnovit rozvoj jaderné energetiky**. Po havárii v japonské elektrárně Fukušima pravděpodobně některé země své záměry přehodnotí. *Poznámka zpracovatelů: Navzdory této havárii však tyto zdroje stále představují nadějnou rozvojovou variantu a jako takové by měly i nadále tvořit významný zdroj v energetickém mixu.*
- **Obnovitelné zdroje** energie byly na Kongresu prezentovány **jako zdroje s nejvyšším rozvojovým potenciálem**. Využívání těchto zdrojů poroste i v ČR. Konkurenceschopnost OZE je dosud nízká a **vhodná podpora ze strany státu** musí zajistit uplatnění těchto zdrojů **v racionálním rozsahu**.

Hlavní výstupy kongresu a doporučení pro českou energetickou politiku

- Problematika **vývoje inteligentních sítí** patřila rovněž k nosným tématům Kongresu. V této souvislosti bude vhodné zvážit, zda by **pilotní projekty** inteligentních sítí neměly být **podporovány** výrazněji i ze strany státu či nadnárodních fondů.
- **Ochrana životního prostředí** a klimatu patří k tradičním tématům Kongresu. Nové zdroje a technologie budou muset splňovat stále náročnější požadavky, což se na druhé straně promítne do vyšších nákladů a cen energií.
- Kongres potvrdil názor, že **trh sám o sobě není dostatečným mechanismem k zajištění všech požadavků** kladených na energetiku. Optimální způsob **regulace energetických odvětví** proto musí být významnou prioritou státu.

Hlavní výstupy kongresu a doporučení pro českou energetickou politiku

- Na Kongresu byl rovněž často zdůrazňován **význam mezinárodní spolupráce v energetice**. V podmínkách Evropy se to týká zejména **vytváření regionálních trhů s elektřinou a plynem**, na kterém se v rámci středoevropského regionu významně podílí i česká energetika.
- Významná část jednání Kongresu byla věnována i problematice **zlepšení vztahů mezi energetikou, státem a veřejností**.
- **Celosvětovým problémem je, že veřejnost odmítá prakticky jakýkoliv energetický projekt**. Zde je nutno posílit vzájemnou informovanost a důvěryhodnost, což je aktuální problém i v ČR.

Hlavní výstupy kongresu a doporučení pro českou energetickou politiku

Celkově lze konstatovat, že **21. světový kongres WEC potvrdil naléhavost výzev stojících před energetikou na začátku 21. století, ale také konstatoval, že problémy energetiky jsou řešitelné a koordinovaným úsilím je lze efektivně zvládnout.**

Děkuji za pozornost...

